

denne Tegning og dette Overflag fordrer en saadan overordnet Directeurpost — saaledes har jeg forstaaet Stemningen her i Thinget hos dem, der for Diebliffet ere imod at vedtage en fast Embedsmand, — og derfor troer jeg, at den ærede Ministers Afvisning af den omhandlede Lignelse ikke var ganske rigtig; jeg troer, at Lignelsen passer meget godt paa Forholdene. Den ærede Minister har gjort gjældende imod hvad jeg yttrede, da jeg første Gang havde Ordet, om, at Skolevæsenets Udvikling maatte befrygtes ved Dyrrettelsen af en saadan Post at ville blive udsat i lang Tid; at netop han troede, at han paa denne Vej vilde komme meget hurtigt — det forekommer mig, at han endog sagde hurtigt — til Maalet. Ved nu at see efter, kan jeg ikke komme til den Mening, skjøndt den er udtalt af den høitærede Minister; thi han har yttret, at denne af ham paatænkte Directeur skulde for det Første træde i Spidsen for den hele Administration, og ved Siden deraf skulde han ved „personlige Jagttagelser og locale Undersøgelser“ skaffe sig nøie Kjendskab til de enkelte Seminarier samt til Borger- og Almueskolevæsenet i det Hele; men, naar nu en Mand først skal staae i Spidsen for hele Administrationen af Skolevæsenet, og dernæst skal skaffe sig et saadant personligt Kjendskab til Forholdene og local Sagkundskab — og det ikke alene til Almueskolerne, men ogsaa til samtlige Borgerkoler og Seminarier —, saa kan jeg virkelig ikke komme til anden Mening, end at dette maa kræve en overmaade lang Tid for selv den allerdygtigste Mand. Selv det, at staae i Spidsen for den hele Administration, maa jo optage en mægtig Deel af hans Tid, og naar han saa foruden ved disse locale Undersøgelser skal skaffe sig et nøiagtigt Kjendskab — thi det maa jo være et nøiagtigt Kjendskab, her forlanges, — baade til Seminarierne og samtlige Borger- og Almueskoler, saa staaer det for mig, at den Sag vil medtage flere Aar. Det er derfor en Frygt, jeg endnu bestandigt nærer, at enhver Reform, vedrørende Almueskolevæsenet, vil blive skudt ud i en fjern Fremtid, ved Vedtagelsen af dette Forslag. At man ikke endnu i 6 Aar — siden 1849 — er rykket videre med denne Sag, kan

jo ligge i mange Aarsager, foruden i Sagens egen Banffelighed. Grunden kan jo have været den, at der ikke har været nogen overordentlig stor Iver hos de vedkommende Kultusministre til at fremme denne Sag, og Grunden kan ogsaa ligge i, at deres Tid har været optagen af Sager, som for dem syntes vigtigere, medens de i det Hele taget for Folket ikke syntes saa vigtige. Der kan altsaa have været flere Grunde, uden at det behøver at have været Sagens egen Banffelighed, der har hindret denne Reforms Fremme. Den ærede Minister har antydnet, at Reformen dog ikke stod stille, idet Skolelærernes Kaar s. Gr. jævnlige forbedres gennem Administrationen. Det er ogsaa sagt her i Salen, at der næsten daglig skeer saadanne Forbedringer i Skolelærernes Løn; men det forekommer mig dog ganske besynderligt, at Befolkningen og navnlig den hele Skolelærerstand ikke kjender synderligt til disse Forbedringer. Det vilde være overmaade ønskeligt, om man kunde faae Noget at vide om, hvori disse Forbedringer bestaae, da de ere saa overmaade talrige og saa jævnlig forekomme; thi det kunde saa maaskee vise sig, at den hele Forholdelse indskrænker sig til 1 eller 2 Skpr. Byg om Aaret; men, dersom man troer, at dette er tilstrækkeligt til Skolelærernes Kaars Forbedring, saa troer jeg, at man tager fejl. Jeg troer, at 1 eller 2 Skpr. Byg om Aaret mere eller mindre, saaledes som Skolelærernes Kaar nu ere stillede, ikke vil bidrage til at forandre Forholdene eller gjøre deres Stilling bedre; og jeg troer derfor, at alle disse mange Forbedringer i deres store Almindelighed ere temmelig ubetydelige. Den ærede Rigsdagsmand for Hjerding (H. Hage) har talt til Forsvar for denne Sag, og har blandt Andet anført, at selv om den Naade, hvorpaa vedkommende Ministerium vilde gaae frem ved en Reform, ikke maatte stemme fuldkommen med vor Mening om, hvorledes denne Sag bedst skulde ordnes, saa, da det er Ministeren, der skal gennemføre den, maa man indrømme ham Midlerne dertil. Jeg kan nu godt forstaae, at den ærede Rigsdagsmand ved denne Leilighed gjør denne Sætning gjældende, fordi han ønsker, at Ministeriets Forslag skal gaae igjennem, men jeg troer, at ligesaalidt den